

OD REDAKCJI

Drugi tegoroczny zeszyt „Przeglądu Socjologicznego” zawiera cztery działy. W pierwszym z nich nie znalazły się, jak to zwykle bywa, bieżące artykuły naukowe, lecz przedruki dwóch artykułów autorstwa Floriana Znanieckiego z roku 1954. Teksty te powstały pierwotnie w związku z wyborem Znanieckiego na przewodniczącego Amerykańskiego Towarzystwa Socjologicznego. „Przegląd Socjologiczny” nie tylko upamiętnia 70. rocznicę tego wydarzenia, lecz także zaprasza do refleksji nad aktualnym znaczeniem programu socjologii nakreślonego wówczas przez Znanieckiego. W dyskusji głos zabierają Elżbieta Hałas, Andrzej Przestalski i Grażyna Woroniecka.

Dział artykułów otwiera tekst Włodzimierza Karola Pessela *Urbanomarginalia. Pole badawcze, cele, metodyka*. Autor podejmuje w nim próbę wytyczenia nowego obszaru badań miejskich i usytuowania ich w przestrzeni między społecznie zaangażowanymi studiami miejskimi, pograniczem akademickiej humanistyki a „miłośnictwem wybranych miast jako zjawiska kulturowego”. Przedmiotem tego rodzaju studiów miałyby być, według autora, „urbanomarginalia”, czyli „zjawiska najpospolitsze i ekscesy życia powszedniego, które badacz codzienności zainteresowany miastem uważa za warte namysłu”.

Z dziedziny badań miejskich przenosimy się w drugim artykule do pola badań z zakresu socjologii wsi. Elwira Wilczyńska, Michał Dudek, Klaudia Kryńska oraz Ruta Śpiewak w artykule *Polskie rolniczki w XXI wieku – między konserwatyzmem a niewyartykułowaną emancypacją*, bazując na własnych badaniach jakościowych oraz danych zastanych, identyfikują bariery strukturalne i kulturowe, które można zaobserwować w procesie upodmiotowienia kobiet w polskim rolnictwie. Autorki i autor zauważają równościowy charakter zmian, ich dużą dynamikę, a także ciągłą obecność tradycyjnych ograniczeń i barier dla rolniczek w Polsce.

Z kolei w artykule *Deafhood – rekonceptualizacja pojęcia głuchoty* Piotr Tomaszewski oraz Piotr Krzysztofiak przedstawiają koncepcję *deafhood* zapoczątkowaną przez Paddy’ego Ladda, która redefiniuje rozumienie głuchoty, osadzając

ją w perspektywie kulturowej, zgodnie z którą głuchota to integralny element tożsamości. Koncepcja ta zasadza się na procesualnym i emancypacyjnym charakterze kształtowania się *deafhood*: od świadomości ucisku przez rezyliencję do dekolonizacji. Rezultatem rozważań autorów jest propozycja wprowadzenia terminu „Głuchosc” jako polskiego odpowiednika *deafhood*, który akcentowałby kulturową odrębność oraz tożsamość osób głuchych.

W ramach działu *Perspektywy badawcze* publikujemy tekst dotyczący jakościowych badań feministycznych i queerowych. Ten wielogłos autorski ma na celu dostarczenie praktycznych badawczych wskazówek, jak prowadzić tego typu badania. Autorki podkreślają wartość refleksji nad miejscem płci osób realizujących badania oraz nad innymi cechami i tożsamościami osób zaangażowanych w proces badawczy, które pozycjonują je wobec siebie i analizowanych zjawisk. Tekst przechodzi od perspektywy historycznej (herstorycznej) przez teoretyczną do przykładów empirycznych oraz praktycznych rozwiązań do zastosowania w badaniach.

W dziale recenzji Kalina Kukielko krytycznie przygląda się książce Magdaleny Zdrodowskiej, *Telefon, kino i cyborgi. Wzajemne relacje niesłyszenia i techniki* (2021, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego).